

Redactiunea

se afla in

Strat'a tragatoriului

(Lövész-utczs), Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se primescu decâtu numai de la correspondintii regulari ai „Federatiunii.“ Scrisori anonime nu se publica. Articlii trimisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espressa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre șesce lune 5 „ „ „
Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Romani:

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 „ 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taosa timbrala pentru fiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschisa 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

B.-Pest'a, 2 maiu 1874.

Cu placere inregistram dintre ale sinodului aradanu, alegerea de Vicariu episcopescu (presiedinte alu conbriului) din Oradea-mare Mai tote arile deputatoru le intruni demnulu topopu de Zernesci d. Metianu. Gratianile, cu cari acestu actu a fostu tempinatu chiaru si din partea Pr. S. d. metropolitu de la Sabiu, suntu na doveda, ca alegerea dlui Metianu fostu nimerita si bine primita. Asoandune si noi intru manifestarea bucrii pentru acesta alegere, damu tototia espressionu convictiunii nostre, ca Vicariu nou alesu, pentru alu carui lu cunoscutu se deschide unu terenu si largu, si-va intrebuintia si de aci inlo tota avuti'a cunoscutiiloru sale stru interessulu bisericeii si alu natiunii. Tesaurulu depusu in statutulu oranicu numai asiè se va poté esploatá in tote punctele de vedere, daca mani face lu-voru aplicá, daca maiestri luminati voru supraveghia aplicarea lui. Alegerea facuta dovedesce, ca cei chianati au fostu petrunsi de acestu sentimentu si acest'a este unu semnu alu sãintãrii nostre.

Diurnalulu „Egyetértés“ vre sè scia, Pr. S. LL. metropolitulu romanu din Sabiu si episcopulu rom. cath. din Alba-Juli'a ar' fi inchiaiatu o conventiune privinti'a relegiunei, in care ar' avé se cresca prunciu nascuti din casatoale intre romano- si greco-catolici. In cea conventiune s'ar dñce, ca prunculu se sè fia de religiunea tatalui sèu. In acest'a numitulu diuaru vede periclitãsoiulu magiaru, ca-ci, dñce, bisericea catolica va pretinde, ca prunciu manului sèu ai Ceangãului sè se scia in religiunea gr. catol. Acest'a se ar' imputienã nrulu secuiloru, intrucã multe secuicene se marita — ppa romani sèu ceangã. Dupa aceste-a se aproba ca unu membru din clerulu saltu (epulu Fogarassy) intr'atãt'a nu considera caus'a de nationalitate (marã) cu deosebire in secuime, unde nationalitatea o determina mai multu regeunea de cãtu limb'a, apoi provoca secui sè nu conceda a se seduce de aceea conventiune, pentru ca despre ace'a in re religiune au sè se cresca prunciu, spune legea, care nu se pote restringe in neci o conventiune de a episcopiloru.

Nu scimu in cãtu e fundata acesta are, care au invapaiatu intr'atãt'a pre rari liberali de la „Egyetértés.“ Aspõtãmu informatiune directa in acesta divintiã. Si pana atunci grabimu a ropre numitii dni liberali sè fia lenisiti, sè nu se spãrie asiè curendu, ca li imputieneza sãrurile. Au romanii pre ne luã, nu suntu siliti sè recurga la cuencele loru. Èr' in cãtu dnii de la Egyetértés“ sustienu, ca secuulu si ene dediosire a luã in casatoria pre o omanca, ast'a nu ne supera de locu, intrucã suntemu convinsi, ca neci o omanca nu arde de doru a se bagã in calucit'a, proverbialu intiept'a vitia cuiesca.

Noulu comitatu alu Severinului a amisu o deputatiune numerosa, care dñlele aceste-a se presentã la ministru de interne si la d. presiedinte alu omerei, cu rogarea, ca la nou'a aronãre a municipieloru, comitatu Severinului sè remania in calitatea-i topo-

grafica de acum. Dlu ministru sè fia promis considerarea cererei.

Comisiunea esmissa de deputatii ardeleni si-a inceputu lucrãrile sub presidiulu d. ministru de interne, si septeman'a venitoria le va si inchiaia.

Din cas'a reprezentatoru Ungariei este remarcabilu respunsulu ce noulu ministru de finace, dlui Ghyczy lu-dede eri la interelatiunea deputatulu Solymosy, care lu-intrebasse, ca luat'a dlui ministru mesurile necesarie contra lipsei de bani ce domnesce in tierra si contra usurariei ce cresce pre dñce merge? apoi: voiesce a face proieptu pentru infiintarea unei bance nationale unguerice? Dlu ministru in respunsulu sèu infra causele crizei financiali, recoltãrea de mai multi ani, s. a. fenomene, cari s'au ivitu si in alte staturi si contra caror'a marturiscesce ca nu pote face neci unu proieptu de mantuiatia. Reactivarea legiloru usurarie nu o pote partenã, ca-ci acele s'au stersu chiaru pentru ca opiniunea publica vedeã in ele o cauza lipsei de creditu. Incãtu pentru infiintarea unei bance nationali, recunosce ca acest'a proieptu, si a-lu esecutã in impregiurãrile presenti este chiaru imposibile. Majoritatea a luat spre sciintia respunsulu d. ministru, era opusetiunea, condusa odinora de dsa, votã in contra. Neci ministru, neci majoritate, neci opusetiune nu va fi in stare se mantue tier'a fãra schimbarea sistemului.

Ni se ataca limb'a si legea sanctiunata!

II.

Pre noi, din punctu de vedere allu vietiei practice si din allu legii de nationalitate nu ne pote multiamã nici unulu nici altulu din aceste proiecte.

Nu din punctu de vedere alu vietiei practice, ca-ci poporul nostru, daca nu va seã ce se cuprind in documentulu, ce i l'a facutu notariulu publicu, sè va de ciurma, prin ce apoi intregã institutiune, altcum forte salutaria, devine unu lucru de batjocura, si fãra intiellesu, precum acest'a forte bine o-a desfasuratu si deputatulu romanu Mich. Besanu in discursulu seu dietalu (vedinr. trecut.)

Din punctu de vedere allu legii de nationalitate proiectulu majoritatii ni rapesce si acellu putienu drepta, ce ni l'a recunoscutu art. 44. din 1868 deorace in intiellesulu §-lui 7. din legea notariatulu numai atunci se pote face unu documentu in limb'a romana prin notariu, daca acestu-a are licentia de la ministru. Ceni-a datu deci man'a drèpta in §. 2., ni-a rapitu si luatu man'a stanga in §. 7. Ministrulu *daca voiesce*, va indreptatã pre altulu dintre notarii publici de a intrebuintia si atare limba nemagiara usitata in cerculu notariulu pote chiaru si din interessu politicu ori din respecte amicabile: dar' dupa tristele esperientie ce le facemu in tote dñllele am poté chiaru si garantã, ca ministrulu nu va dá licentia tuturoru notariloru de a lucrã, afara de limb'a magiara si in alte limbe alle tierrei.

O indreptãtãre, ce aterna de la bunavointia ministrulu insemna atãt'a, cãtu nimic'a intrãga in ori ce tierra constitutiunala, la noi inse, in Ungari'a insemna si mai multu; insemna: a tiené pre poporul nemagiaru in lantiurile nesciintiei, a ingreuiã pre poporul nemagiaru cu tacse induplicate si a tinde d'a magiarisã cu ori-ce pretiu.

Protestãmu in faci'a lunei cu tota seriositate barbatésca in contra unei assemene appucature, ca-ci este in cea mãi vederata contradicere cu legea despre egal'a indreptãtãre a nationalitatiloru.

Legea de nationalitate la §. 2. recunosce nemagiariiloru dreptulu de a intrebuintia in municipiu ori-ce limba nemagiara de limba protocollaria, daca a cincia parte din numerulu reprezentatoru municipali acest'a o pretinde, era §. 8, dà libertate partiloru a pertractã processele si in limb'a loru, si judecatoriulu este indatoratu a estradã si a publicã sentinti'a in respectiv'a limba protocollara, ma ce e mai multu, in processele pertractate cu intervenirea advocatoru intrebuintiarea diferiteloru limbe este a se sustiené pretotindenea, unde acest'a limba innainte de annulu 1868. a fostu in prassa (§. 9.) Dar pentru intrebuintiarea unei ori altei limbe nemagiare la tote aceste acte si actiuni judecatoresce nu s'a recerutu pana acuma nici o licentia ministeriala.

Acest'a este petr'a ofensiunei! Nu lassãmu odata cu capulu ani-se scirbi si atacã in modu asiã violinte dreptulu nostru sanctiunatu. Noi stãmu pe bas'a legii sanctiunate facia de pretensiunile esorbitante ale magiariloru. Tristu lucru candu noi, cari neiuccatatu suntemu invinovatiti, ca atacãmu legile si constitutiunea tierrei, astadi suntemu siliti a spuce in fatia magiariloru, ca ei sunt acei-a, cari calca in picioru legea sanctiunata prin Maestatea Sa, ei sunt, cari pre noi ne iriteza si ne provoca la lupta parlamentara pentru caus'a nostra cea drepta nationala; ei sunt cari prin astfela de dispusetiuni ultraistice conturba fratietatea si bas'a cointielegerei, atãtu de dorita intre poporele patriei nostre.

Portarea loiala si cavaleresca a nationalitãti magiare, (scie domnulu din ceriuric) a devenitu dejã cunoscuta si laudata in strainetate; procederea magiariloru facia de noi va trebui sè deschida cãtu mai curendu ochii strainiloru si noi dechiarãmu, ca daca nu se va observã dreptulu nostru garantatu prin legea de nationalitate, avemu totu dreptulu a strigã inaintea lunei, ca magiarii n'au avutu cugete curate si sincere facia de nationalitãti, candu ei au facutu art. 44. d'in 1868. si ca ei tindu cu forti'a a jertfi chiaru si constitutiunea tierrei pentru molochulu limbci magiare. Daca ei pretindu fratietate, sinceritate si incredere dela noi, totu acest'a o pretindemu si noi dela magiari, cari trebuie sè-si aduca bine aminte, ca fãra nationalitãti, chiaru in intiellesulu legii, nu esiste nationalitatea politica ungarã, si ca ei tocmai au lipsa de noi pentru sustienerea si aperrarea patriei nostre, ca si noi de ei.

Aiba densii grige sè nu urmeze pe terenulu politicu o Sadova ungarã ca ci o vomu plange amaru si noi si ei!

Incãtu pentru votulu minoritatii, acest'a, precum este de efrontu si nelegalu, lu dechiarãmu de fantomulu spiriteloru nequalificabile, si ca neespertii domni deputati tineri, cari au subserisu acellu votu (Máday jidovu botezatu Eötvös si Hedry slovati renegati), nu potemu schimbã vorba seriosa in acesta cestiune.

Videant consules.

M...

Caletori'a principelui Milanu la Constantinopole.

Vedutele, ce domnitorii mari si mici si le facu din' candu in candu, sunt urmarite totdeun'a de atentiunea diurnalisticci, care pornindu din deosebite puncte de vedere, si-prognostica si rezultate deosebite din acele vedute. Asiè neci caletori'a principelui Milanu nu pote remané necomentata, mai alesu de cei mai de aproape interesati. Pentru noi este mai interesantu comentariulu a lor'a, cari privescu la Serbi'a cu aceea si iubire . . . cu care privescu la — Romani'a. Écea aci apretãrile judano-magiariulu „Pest. Lloyd:“

„Caletori'a princepului Milanu la Constantinopole este urmarea politiceii schimbate, ce domnesce in Serbi'a, de candu se fece ministru-presiedinte Marinovic. Ea areta destulu de limpede, ca in Belgradu omenii au invetiatu, in fine, artea grea de a se impacã cu logic'a fapteloru complinite. Acestu actu dovedesce celu putienu, ca guvernulu serbescu in manifestatiunile sale recunosce suveranitatea Portei, si acest'a e forte mare progresu. De la mortea lui Mihailu acum pentru prim'a data cuteza unu ministru serbescu a demonstrã compatriotiloru sèi prin fapte propri'a natura a raportulu loru catra Turci'a. Pan' aci omenii in Serbi'a se delasera a considerã principatulu desfacutu deplinu de tote raporturile fatia cu Port'a, si prin acest'a poporul s'a tienutu intr'o amietia nationala, care lu-fece necapa bilu de a-si cultivã indigintiele sale nemidilocite. Deci daca s'a luatu acum alta tactica, daca esisintia Turciei nu se lasa din vedere, caus'a pote fi consideratiunea sanetosa, ca in acestu modu mai usioru se castiga concessiunile.

Intracã nimene nu trebuie sè se amagesca, ca in Belgrad s'ar' fi abdãsu de misiunea serbesca, si marturisimu sinceru, ca acest'a neci nu o dorimu. Din contra fatia cu anumite eventualitãti punemu mare pondu pre impregiurarea, ca intrevenindu cutare catastrofa posibilu, natiunea serba, — in poterea culturai sale inaintate sè fia in stare a formã centrulu pentru o noua formatiune. Pentru ca neci unu barbatu de statu din Europa nu este asta-di atãtu de mare fatalistu, in cãtu sè faca politica orientala numai pre bas'a credintiei in etern'a durata a imperiulu turcescu. Esisintia Turciei nu este amenintata numai din afara; inimicii cei mai nempacati si-i are in sinulu sèu. Deci cine va crede, ca esisintia Turciei este garantata prin sene. Prin urmãre este firesca latirea convingerei, ca poporale mai sanetose de la Dünarea de diosu voru fi chiamate a jocã unu rolu insemnatu in afacerile orientali. Numai cãtu aceste popore trebuie sè-si insusiesca cu incetulu atributele, cari sè le faca capabili de asemene misiune, trebuie sè-si adauga cultur'a si poterea interna, pentrucã se pota deveni eleminte formatorie de statu; era aceste facultãti neci odata nu si le voru insusi, daca si-voru rasipiãdi poteriile la deslegerea unei probleme a venitorulu; daca in constitutiunea loru de asta-di se voru gerã ca factori activi, cari in totu modulu au se puna in cursu cestiunea orientale. Acesta potere totu-si n'o au, si totu pasulu, ce se face preste marginile normali, are sè le duca neincunguratu la perire. De ace'a amintitulu diuaru, sa-

luta cu multitudine politică sanetosa, cum se exprime această prin caletori'a principelui Milanu.

Dacă „P. L.“ ar' fi scrisu tote aceste-a numai de dragulu omenirei, si in specie de dragulu Serbiei si alu celorlalte popore „mai sanetose“ din oriinte, am dîce: treca, duca-se. elu asié crede că e bine, — sê-lu mantuiasca credint'ia. Dar' cumca „P. L.“ nu-si face intr'atât' capulu apa cu fericirea altoru popore, ci alt'a e caus'a, care l'a indemnatu a inundá orientulu cu *suaturile* sale, in tocma cum l'a inundatu si vre sê-lu mai inunde inca cu ras'a sa, ni dovedesce mai la vale candu, polemizandu cu „Augsb. Ztg.“ (care firesece inca se ocupá de caletor'ia principelui Milanu, spunendu că prin această politic'a serbesca nu suferc neci o schimbare), dîce acestea: „De unu timpu incoace „A. A. Ztg.“ s'a facutu depositu pentru manifestările ne'ntemeiate a le toturor nativitatiloru interessante. Asié acestu diurnalu si-deschide colonele pentru cunoscutele scopuri nobile a le Militiciloru nostri; si din candu in candu stringe la pieptulu sêu de inalta civilizatiune pre *bravii valachi judanofagi* etc.“ De aici tota dorerea. Dacă poporale mai „sanetose“ din orientu ar' radica la domnire legale pre *poporulu alesu*, atunci acele popore n'ar' mai patimi de „ametiela natiunale.“ Dacă „A. A. Ztg.“ ar' suflá pupuria intr'unu cornu cu foiele judane, atunci ar' fi amica lui „P. Lloyd.“ Dar' fiindu-câ tote aceste-a nu se intempla, si pana ce va mai esiste bunu sentiu, nice nu se va intempla, — P. L. et Comp. nu pote decâtu sê-si arete displacerea si se imparta suaturi. Vremu inse sê credemu, că neci Serbi'a neci celorlalte staturi din Orientu n'au nici o trebuintia de suaturile lui P. L., éra displacerea ori placerea acestui-a, de sicuru nu voru schimbá politic'a acestor staturi.

Comisiunea de incompatibilitate in sedint'ia tienuta la 38 Aprile, c. desbatendu cestiunea, statorl că toti cei ce cadu in urmatoriele categorii nu potu fi de odata si deputati, a nume:

- 1.) Comissarii si acei delegati ai guvernului, cari de si numai provisoriu insarcinati de guvernulu si nu tragu lefe sistemate, misiunea loru inse se estinde preste unu annu.
- 2.) Concessiunarii intreprinderiloru castigatose subventionate de statu si intreprinditorii operatiuniloru de castigu.
- 3.) Directorii si consiliarii administrativi seau jurisconsultii instituteloru si societatoru cari, pre bazea contractelor inchiaste stau in permanente relatiune de daraveri cu statulu; in casu de indoiele, daca relatiunea loru catra statu este permanente seau temporaria va deci de comisiunea permanente alessa adhoc de camera deputatorlu.
- 4.) Derogatorii Comunali si ai juridictiuniloru.
- 5.) Calugarii.
- 6.) Pensiunarii.

Astfelu categoriile sunt fissate. Cestiunile secundarie se voru discute in sied. pros. apoi se va compune reportulu in forma de proiectu de lege. Din natur'a lucrului urmedia că acestu proiectu de lege nu va avé potere retroactiva ci se va aplecá numai la alegerile viitorie.

Camer'a deputatorlu Ungariei.

Siedint'ia de la 30. Aprile 1874.

Presiedinte: B. Perczel,

Notari: F. Wächter, Seniczey si Beóthy.

Din partea guvernului ministrii: Bittó, Szende, Zichy si Pauler.

Dupa autenticarea processului verbalu allu siedintiei din urma, presied. presenta mai multe petitiuni, si credentialele deputatului Bartal. Se dau comisiuniloru resp.

A. Nikolics interpelledia pre ministrulu de comunicatiune in privint'a junctiuniloru callei ferrate turci si serbe. Guv. Turciei se invoisse mai nainte ca punctulu de impreunare sê fia la Nis'a. Acumu inse voiesce, ca lini'a callei fer. de Salonieu sê

treca catra Bosni'a si numai cea de Constantinopole va se treca spre Niss'a. Acest'a impregiurare este daunosa pentru Ungari'a că-ci junctiuna preste Salonichi, Belgradu si Budapest'a ar impreuná Ungari'a cu canalulu Suez. Ungari'a pote impedecá acest'a prin refuzarea celorlalte junctiuni, că-ci a sositu tempulu, candu necesitatea imperiosa poftesce, ca junctiunile nostre sê nu fie indreptate pururea in nisce locuri laterali, deci face urmator'ia intrebare:

„Dupa-ce interessulu Ungariei poftesce ca nu numai lini'a care duce din Constantinopole prin Sophia la Belgradu si Budapest'a, ci si cea de Salonichi, ca lini'a cea mai scurta, ce impreuna Europ'a cu Indi'a sê treca prin Niss'a si Belgradu la Budapest'a; — vre dlu min. de com. a face pasii necessari la guvernulu ottomanu, ca se conceda impreunarea liniiei Salonicene cu Nissa. Eventualminte vre sê refuze junctiunea linielor turce cu allo nostru la Bitnia, pre câtu timpu guvernulu ottomanu va refuzá impreunarea linieleru serbe si turce la Niss'a?“

Cont. J. Zichy. Acesta afacere e sub tractare, si nu crede a fi cu scopu, a respunde acumu, candu inca nu pote da respunsu multumitoriu. Deci amana respunsulu pana dupa finirea tractarei.

Interpellantele este multumitu de respunsulu ministrului.

G. Lükő. Rennoiesce interpellatiunea sa facuta pentru abuzurile d'in cerculu jud. de Seps, unde agendele judecatoriesc sunt agromadite si unde tata cu fiu si frate coluera spre stricatiunea publicului.

Min. Pauler: In treb'a acest'a am facutu dispusetiuni prin trimitora unui judecatoriu provisoriu spre descurcarea si aplanarea lucrului.

G. Lükő: Nu mo indoiescu despre dispusetiunile dlu ministru, dar rezultatulu loru nu e inca cunoscutu.

Min. Pauler: Dispusetiunile s'a facutu numai in dillele trecute, pentru acea nu se pote sci inca rezultatulu, dar daca dispusetiunile nu ar avé resultatulu neci pre venitoriu, este gat'a a face dispusetiuni noue conformu informatiunei ce va primi.

Camer'a ie la cunoscintia respunsulu ministrului. Min. pres. Bittó presenta legile sanctionate de Maiestatea sa, referitorie la „regularea apeloru interne.“

Szeniczey cetesce legea.

Toszt, referintele comisiunei centrale presenta modificatiunile comisiunei cu privire la unele puncte alle legii notariale indrumate la com. centr.

Éra Schmausz emendamentele la proiectulu despre daunele cauzate pre callile ferr.

E. Matolay presenta modificatiunile proiectului referitoriu la falsificările cambiali, si in urma.

M. Beseanu presenta reportulu comis. de imunitate in caus'a deputatului A. Becze.

Presiedinte: La ordinea dillei urmedia: modificarea §-lui 24. art. de lege XXXI din 1871.

Referintele E. Schmausz recomanda camerei primirea emendamentului.

Vidliczkay vorbesce in contr'a primirei acestui emendamentu, că-ci acestu-a — dupa parerea lui — micioréza garantiile administratiunei justitiarie. Institutulu cartiloru funduarie s'a intrudussu sub Bach, reformele actuali, mai cu sema reducerea numerului judiloru, ar incurcá numai lucrulu, si ar presentá mai tare defectele celluia.

Ellu nu voiesce economisare pre terrenulu acestu-a, că-ci se tiene la ideea de statu. (Aprobare din partea stangei estr.) deci nu primesce proiectulu de facia, ci doresce reforme mai radicale.

Min. Pauler recunosce, că acestu proiectu nu cuprinde reforme radicali dar vede a fi cu scopu si emendamentele in casuri speciale. Impunerea judiloru nu e obstaculu, ca sê nu se pota recunosce dreptatea.

Primindu-se proiectulu in generalu, se primesce si dupa puncte. In urma se otesce urmator'ia propunere: „Provoce camer'a pre min. de just. ca pentru simplificarea procedurii catastrale, despartirea afaceriloru judeciari de catra cele catastrali, si avendu in vedere sistem'a judecatorieloru singulari, sê presente in tempulu cellu mai scurtu unu pro-

ieptu asiá, ca acellu-a se fa desbatutu inca in acesta sesiunua a camerei.“

In contr'a acestei propuneri Vidliczkay face urmator'ia contrapropunere: „Camer'a provoaca pre min. de just. că cu privire la reformarea institutiunei catastrale, câtu mai currendu se presente unu proiectu de lege, care sê fia pertractatu inca sub durarea sesiunei presente.“

In contr'a propunerei vorbescu: E. Vargits si E. Schmausz, accentuandu mai cu sema direptiunea decentralisatoria, ce se cuprinde in planulu comis. centrale. Pentru contrapropunere vorbesce A. Lázár: majoritatea inse primesce propunerea comis. centr.

Presiedintele: Primindu-se proiectulu atátu in generalu, câtu si in specialu a trei-a cetire a proiectului se va face in sied. pros.

Urméza objectulu allu doilea din ordinea dillei: pertractarea proiectului despre reformarea cartei funduale din capitala.

Steiger referintele comis. contr. motivéza scurtu proiectulu, care cu pucine modificatiuni stilari se primesce.

Siedint'ia se suspende pre câte-va minute.

Dupa pausa. Presiedintele: Dupa statorirea ordinei dillei, ar fi de pertractatu proiectulu pentru registrarea nailoru, dar bolnavindu-se referintele comis. centr. roga camer'a se amane desbateru proiectulu amintitu, si se iee la dosbateru proiectulu de lege referitoriu la cium'a de vite.

Dupa discursulu referintelui F. Harkányi, dr. C. Cseh motivéza cu argumente scientifice d fectele unoru puncte din proiectu.

Mai cu sema amintesc, că proiectulu nu numai că nu recunosce principulu molipsitiunei ba inca in mai multe puncte alle salte combatte rezultatele sciintiei. Acestu proiectu testualminte este copia legiloru resp. din Prussia si din Germani'a, in care tierre principiile enunciate in proiectu s'au efaptitu cu rigore, ceea ce in Ungari'a ar fi imposibile. In urma recomanda propunerea sa: Considerandu, că si dispusetiunile de pana acum se efaptira asemene, precum se cuprinde in proiectulu de sub cestiune; considerandu că si tierrele straine facura pasii necessari pentru reformarea legiloru referitorie la cium'a de vite, considerandu, că congresulu internationalu din 1873. tienutu in Vienn'a s'a dechiaratu pentru sistarea carantineloru de pre continentu: Camer'a se enuncie că proiectulu pentru stirpirea ciumei viteloru nu-lu va luá acum la desbateru, ci min. de com. se indruma a examina din nou acestu proiectu prin barbati de specialitate, si sê-si castige cunoscintie despre mesurile luate in asta privintia in strainetate si numai dupa acea, pre bas'a cunoscintieloru facute sê venia cu proiectulu seu.

G. Bartal min. de com. vorbesce in contr'a amanarii pertractei proiectului, mai alessu din acellu punctu de vedere, că si Romani'a, Serbi'a si Turci'a facura asemene initiative in privint'ia acest'a.

Majoritatea primesce proiectulu pentru desbateru generala, dupa acea urmeza desbateru speciala.

La titulu § lui I. F. Harkányi face urmator'ia modificare din partea commiss. centr. „A.) Dispusetiuni facia cu acelle tierre, cari urmedia asemene procedura, cu privire la principiile acestei legi.“ Camer'a primesce acest'a modificatiune.

Incependu de la §. 1. pana la 16-le inclusive se primescu fara neci una discussiune. La §. 17. C. Tisza pretinde, ca atestatul medicului sê fia obligatoriu numai pentru locurile invecinate cu teritoriulu molipsitu. Acesta propunere o partinescu Csánády, Szomjas, Péchy si insu-si Bartal, pentru acea §§. 17. si 18. se retramitu la comis. centr. pentru stilisarea noua.

§§. 19-21 se primescu fara observare. Csánády doresce, ca §. 22 sê se elimineze cu totulu, asiá si Szomjas, dar dupa propunerea lui L. Simonyi, spriginita de Tisza si Bartal, §. 22 si 23 se retramitu la com. centr. pentru stilisare noua. Asiá se purcede si cu §. 24. mai alessu din caus'a, că nu se considera distantiele, ceea ce ar face ca acesta institutiune sê devinia una tirania pentru unele tienuturi.

La §. 25 J. Balogh presenta una mo-

dificatiune, dupa care testulu ar suná: „toriele sê assiedie afara de commune, car-pote departe de callile de comunicatiune, mai frecventate“ restulu remane. Acest stilisare se primesce unanimu.

§. 26. se primesce, Csiky roga pre elimineze §. 27. Dar majoritatea pre testulu comis. centr.

In contr'a §. 28 vorbesce Hedryci dupa parerea lui e neessecutabilu. mer'a primesce testulu originale.

§§. 29-30 se primescu. Desbateru ciala se amana pre alta di candu totu se va face a trei-a cetire a proiectelor ministrului de just. primate.

Siedint'ia se redica la 2. ore.

Sinodulu archidiecepsanu d Sabiu.

Siedint'ia I. tienuta in 7 Aprile.

(in 10 Aprile.)

Dupa autenticarea procolului din dint'ia trecuta.

Presidiulu presenta literele credentiale alle deputatului I. Gram'a alesu in culu VI si petitiunea acestui-a de a s'apensá de participarea la siedintiele.

I. Literele credentiale se trecu misiunea verificatori'a si petitiunea la misiunea petitiunaria.

Apoi petitiunile dep. cler. Part. Bitasiu.

I. Cooru Dragusianu Petitiunea la anu Fulea pentru apacizarea unei reparatiuni din órecare fondu archid. pentru ducerea oficiului de catechetu la scolele male gr. cat., mai departele la scolele mali, gimnasiali si reali de confessiune terana — din Regimulu sasescu;

Vas. Buzducu pentru dispensarea siedintiele sinodali.

Acesta se trecu tote la comisiunea petitiunaria.

Petitiunea comitetului paroch. din oramur referitoria la dechiararea paroch. Lanoramu de parochia de clas'a a II. 2 preoti.

Se trece la comisiunea pentru larea parochieloru.

Petitiunea parochului Zach. Crisian Siardu protopresbiteratulu Ternavei de pentru apacizarea unui ajutoriu din toriulu imperetescu.

Se trece la comisiunea petitiunaria Proiectulu Venerab. Consistoriuu privitoria la iutroducerea unei modmai potrivite pentru acoperirea diurn deputatorlu sinodali si congresuali.

Se trece la comisiunea pentru bug sinodului.

Deputatulu Bramisce propune, ca dudu sê-si exprime protocolarminte dolint'ia pentru repausarea fostului tatoru cleric. Nic. Fodoreanu.

Sinodulu d'impreuna cu Présantulu chieppu si Metropolitu Procopiu exprime sculare condolint'ia.

M. Branisce presenta urmator'ia punere:

„Considerandu că in o parte a arceseei cartile funduarie s'au publicatu finea annulu currinte voru sê intretinu in vietia; considerandu că comisiune localisatoriie au intrudussu realitatile cesci, donate besericeloru prin pie legafiatorie in usufructulu preutiloru sub cartii funduarie:

Beseric'a gr. or. N. N.

Oficiulu parochialu N. N.

„Considerandu că prin acestu titludussu de comisiunile localisatoriie tile funduarie se dá dreptu de oficiulu chialu respective unu dreptu comproprietate stá in contradictiune cu literele donuani, pre candu oficiulu parochialu concessa numai servitutea asup'a usatulu acestoru realitáti, facu urmator'ia punere:

„Venerab. Sinodu decide a se intretine Vener. Consistoriu archid. spre a face dispusetiunile necesarie, ca respectivelu mitete besericesci sê reclameze la tempuschiu, ca sê se indrepte titlu sub care afla intrudusse realitatile in cartile funduarie in modulu urmatoriu: Beseric'a gr.“

ca proprietariu. Oficiulu parochialu gr. N. N. ca usufructuariu.

Se trece la comisiunea pentru propuneri cu inviatiunea, ca se se raporteze asupra propunerii din cestiune in sedinti'a sossima a sinodului.

Dep. Par. Nicol. Pop'e'a aduce la cunoscinti'a sinodului, ca comisiunea ad hoc a terminatu lucrările si este gat'a a refera.

Se iea spre sciintia.

Dep. Iacobu Bolog'a relatiunea, ca comisiunea verificatoria a mai incursu in actu de alegere si ca comisiunea este placut'a pusetiune de a pot'e raport'a nu si decatu in privinti'a lui.

Referintele Si andru cotesce reportu comisiunei verificatorie si recomanda reportu verificarea deputatului clericalu in Popu Moldovanu, alesu in cerc. XIV. Sinodulu accepta reportulu comisiunei verificatorie, declarandu de verificatu pre p. Sim. Popu Moldovanu.

Referintele comisiunei ad hoc Dr. I. Orci'a da cetire urmatoriului

Reportu:

Reportulu consistoriului arch. ca senatu bisericescu archid. dto 4 Aprile 1874. Nr. 12/B. ca s'a predata acestei comisiuni ad hoc in sedinti'a sinodului archid. din 8 Apr. 1874, cuprinde in sine trei parti generali, adeca:

I. Arrestarea despre mortea Archiepiscopului si Metropolitului Andreiu Baronu Si agun'a.

II. Guvernulu archidiecesei in tempulu duvioi scaunului Archiepiscopescu.

III. Alegerea noului Archiepiscopu si Metropolitu.

In partea I se cuprinde:

1) Doreros'a descoperire offic. ca'tra si'du despre repausarea in Domnulu a Archiepiscopului si Metropolitului Andreiu in templu in 16 Iuniu 1873 in resiedinti'a petr. d'in Sabiu, de unde la 20 Iuniu s'au condusa remasitiile spre inmormontare la ceterica cea mare din Resnari, langa carea s'au inmormontatu in 21 Iuniu, facandu' s'ate acestea intogmai dispositiunilor ultime alle repausatului.

Langa acesta arretare se aclude circuli' consistoriului emissa ca'tra archidiece' despre trist'a intemplantare si unu necrologu tiparitu si compusu de ca'tra Archid. andritulu si Vicariulu archiepiscopescu Nic. Pop'e'a, in care se descrie vieti'a cea essemnaria si faptele celle mari alle repausatului.

2) Dispositiunile ultime alle repausatului Archiepiscopu si Metropolitu aclose in tih' langa reportu si adeca:

a) Testamentulu scrisu din 1 Aug. 1871.

b) Codicilulu repausatului Metropolitu din 3 Iuliu 1867.

c) In urma codicilulu dto Trei-Ierarchi din 1873.

Langa acestea documente se alatura in reportulu amintitulu reportu consist. Reportulu consistorialu Dr. I. Orci'a, in care se preuna cu documentele atingatorie se aclose cu de amenuntulu intregu istoriculu pertractarei masei ereditarie decursu pana la dillele de facia, de unde se vede: ca reportulu arch. de locu dupa mortea templa s'a ingrigitu pentru assecurarea averei mase, si prin intevenirea tribunalului regi din Sabiu, a midilocitu a se face inventariu intregi averi remase, vinderea aceluor obiecte prin licitatiune publica, ce s'au condusu de insu-si testatorele a se vende; si ingrigitu mai departe de urgerea pertractarei remasitiie, de platirea legatelor, incassarea sumei assecurate de 100,000 fl., care se afla in administrarea consistoriului, de tote celle ce s'au vediu'ta a fi necesare, pentru a se ajunge transpunerea legale remasului in posesiunea si administratiunea celloru chemati de insu-si testatorele.

Testamentele si codicillele amintite originale s'au predata tribunalului regiu din Sabiu spre intrebuintiare officiosa, dupa ce alle s'au deschisu, desigillatu si publicatu in sedinti'a consistoriului plenariu, si prin acesta predate cu reserva de a se recere dupa finirea pertractarei masei, s'a inlesnitulu pertractarei si s'au complanatu si referinti'a despre competinti'a escata intre consistoriu si tribunalulu regiu din locu, care apoi, in urm'a recursului fiscalu constat. prin inalt'a curia reg. ca curte de cas-

satiune s'a deslegatu intr'acolo, ca pertractarea masei ereditarie si transpunerea ei se tiene de competinti'a tribunalului reg., care este in dreptu a cere si testamentele originali spre intrebuintiare officiosa, era consistoriulu a fostu in dreptu a deschide si a publica testamentele, apoi a le pastr'a in archivulu seu.

De presentu sunt a se mai face prin fisculu consist. reportele ultime cerute de legea civ. ca'tra tribunalulu regiu, in cari se va aperi mase'a ereditaria si de platirea tasselor de transpositiune, in sensulu legiloru statului si apoi va urma transpunerea.

Altcum tota averea despre carea se dispune in testamentu si este in inventariulu compusu chiaru de insu-si testatorele si subscrisu de ellu, se afla de fapta sub ingrigirea consist. arch. resp. fondulu tipografiei sub administratiunea comisiunei resp. si numai restulu de 7590 fl. 27 cr. v. a. ce a remasu din pretiulu objectelor vendute in suma de 12,707 fl. 21 cr. dupa platirea legatelor (afara de a legatului ce compete gradinariului cu 400 fl. carele pentru unele dificultati delaturate s'a antecipatu din alte fonduri) si dupa detragerea speselor comissariului judicialu licuidate de ca'tra tribunalulu cu 188 fl. 70 cr., se afla depuse in cass'a de pastrare Sibiana.

Numai pretensiunile celor doi medici pentru servitiile med. facute in bol'a repausatului afara de legatele tasselor in testamentu, parandu-se a fi prea mari, nu s'au platitu, ci se afla inca in pertractare, din care cauza se mai pote amana finirea pertractarei.

De acum inse se pote ved'e atatu, ca averea intr'ega remasa, despre care dispune testatorele in testamentu si codicele consta in bani gat'a si charthia de pretiu la 103,500 fl. in pretiulu objectelor vendute 12,708 fl. 21 cr. v. a. in suma pe assecuratiune 100,000 fl. in fondulu instructu predata noului nostru Archeppu ei Metrop., in fondulu tipografiei si in bibliotec'a lassata archidiecesei se suie d'parte preste 300,000 fl. despre carea inse se va pot'e face reporte detaiate dupa urmat'a transpunere din partea tribunalului regiu si dupa introducerea regulata a administratiunei prin comisiunile resp. testamentarie.

Comisiunea in urm'a acestei dispositiuni a partii antaie din raportulu Consistoriului afla de bine a face urmatoriile propuneri:

Ca sinodulu archidieceसानु intru eternizarea numelui Marelu Andreiu, antaiului Archiepiscopu si Metropolitu allu romanilor de relegea gr. ort. din Transilvania si Ungaria dupa restaurarea vechiei nostre metropolie prin ellu insu-si, declarandu acestu sinodu ca atatu numele acestui repausatu archiepiscopu lu va pastr'a pentru totu viitoriulu in sant'a aducere aminte precum si faptele si lucrarile lui si directiunea data de ellu bisericei nostre, o va privi de unu modelu in venitoriu, concludu sinodulu:

1. Ca in totu annulu la diu'a santului Apostolu Andreu, in fia-care biserica din archidieceसा se se serbeze unu parastasu pentru sufletulu marelui defunctu in eternu.

2. Ca se i se redice si asiedie la unu locu, ce se va determina mai tardiu, unu monumentu corespunditoriu si adeca prin contribuii benevole. Cu punerea in lucrare a acestoru doue concluse se se insarcine Consistoriulu archidieceसानु si acelle se se comunice si cu sinodele eparchieloru suffragane si se se aduca la cunoscinti'a congressului nostru prossimu nation. beser.

3. Ca institutulu seminarialu pedagogicu teologicu din Sabiu, ca unulu din actele maretie alle neobositeloru staruintie si sacrificie a le repausatului, se porte de aici incolo numirea de „Seminariulu Andreianu.“

(Ua urm'a.)

Oradea-Mare 30. Aprile 1874.

Domnule Redactoru!

Bine caracterisidia Apostolulu pro omeni limbuti, unde scrie, ca „veninu de aspida sub buzele lor, a caroru gura de blastemu si de amaritiune este plina, ... nu este fric'a lui Domnedieu inaintea ochiloru lor!“... (Rom. III. 13-18.)

Si este ore omu, carele cunoscundu mai de aproape pre Pr. Ssa Parintele Episcopu I. Olteanu. la cetirea celoru scrise de Corespondintele din „L. Chompoti“ in nr. 28 allu „Albinei“, se nu se aprinda de o drepta indignatiune, si in celle citate se nu veda prospopi'a cea mai adecuata a corespondintelu „(K)“?

Nu sciu ce scopu a potutu se aiba dl. Corespondinte candu si-a propusu a censura cu pen'a sa incinsa in veninu liberalitatea Parintelui Episcopu; acea inse osciu, si ca martoru oculatu adoveresu, ca de-candu a venitu Pr. Ssa la Orade, nu este omu d'in neci o clasa si religiune, carele documentandu-si lips'a inaintea Pr. Ssale, se i se fidenegatu subsidiulu cerutu.

In ast'a si-afu apoi explicatiunea si acea ca fiindu generalminte sunoscuta liberalitatea acestui generosu Archiereu, nu se va gasi omu in Orade si prin giuru, carele se nu scia ca de la Episcopulu Olteanu „nu se duce nime cu man'a gola“ si ca inaintea liberalitati' Episcopului Olteanu, se inchina si inemicii cei mai incarnati ai bunurilor episcopesci.

Prin urmare nu voiu gresf asseverandu de nou, ca pre fabricatoriulu corespondintiei d'in „Albina“ asta-data lu-a sedusu pruritulu calumniarei, descoperindu publicului nesce arcanuri de acele caroru-a neci insui nu li da crediementu. A. Lauranu.

Monastirea de Argesiu.

Cestiunea restaurarei monastirei de Argesiu a preocupatu, cu dreptu cuventu, tota lumea de la noi. Ministri, camera, senatu, d'aristi, toti au deliberatu si s'au silitu a afla cellu mai bunu si mai siguru midilocu spre a efectua restaurarea cellui mai insemnatu, mai clasicu si mai pretiosu monumentu allu nostru.

De trei anni s'au inceputu lucrările pentru restaurarea acestui monumentu, inse nici planuri, nici devisuri, nici regule fisse, procedari stabilite seu instructiuni precise nu erau admisse si prescrisse architectului dirigentu. Asta lipsa inse pana acumu nu potea produce tocmari mari inconveniente, fiindu-ca lucrarile proprii d'fise de restaurare nu se incepuise inca; se facusse numai lucrari preparatorie, cum schelele si ore cari intariri la bazele bisericei. Annulu acestu-a inse restaurarea propriu d'fisa era a se incepe, si lips'a de care amu vorbitu potea se produca rezultate fatale, irremediabile pote.

Inca de la 30 Ianuariu annulu acestu-a d. Boerescu, ocupandu ministeriulu de culte, avu fericit'a idea de a numi o comisiune, compusa din omeni forte competinti, d-nii Al. Orescu, D. Berendei, Berthon, Gottreau tatalu, Al. Odobescu, Enderle si I. Montureanu, pentru ca se examineze acesta cestiune si se indeplinisca lipsele pre cari ministru le-a arretatu in decisiunea sa din 30 Ianuariu.

Comisiunea a lucratu cu mare activitate, a mersu la faci'a locului, a studiatu cestiunea sub tote puncturile de vedere, si la 18 Martiu presinta ministru-lui unu forte insemnatu reportu, care va remane unu importantu documentu in istoria restaurarei acestui monumentu. D. Montureanu, architectu dirigentu, care, in fondu, nu combatte nici o conclusiune a comisiunei, presinta asemenea o intimpinare a sa.

Monitorulu de 11 Aprile, publica tote aceste acte, precum si decisiunea ministru-lui, cu dat'a din 27 Martiu, asupra toturoru acestoru lucrari. Importantulu reportu allu comisiunei, fiindu forte voluminosu, ne multumimu a reproduce dupa Monitoru numai decisiunea ministeriale din 27 Martiu.

Acesta decisiune este resumatulu chiaru allu reportului comisiunei; prin ea se precisa si se formul'za conclusiunile, cari au se serv'eca acumu de instructiuni d-lui architectu. Prin urmare publicarea ei ne da o idea esacta de tota acesta lucrare.

Decisiune ministeriale.

Asta-di, la 27 Martiu 1874, noi, mini-

stru secretariu de statu ad-interim la depa'tamentulu cultelor si instructiunii publice, amu luat cunoscinti'a atatu de reportulu de la 18 Martiu 1874, allu comisiunei numite de noi, prin decisiunea de la 30 Ianuariu annulu currentu, catu si de intimpinarea d-lui architectu dirigentu F. Montureanu.

I.

Studiandu cu tota attentionea ce merita aceste acte, esprimemu mai antaiu comisiunii multamirile nostre pentru multu meritat'a sa lucrare, si constatamu:

Ca acesta comisiune compusa de architecti si barbati cunoscutori in arheologia nu a fostu numita spre a essercita unu simplu controlu asupra d-lui architectu dirigentu, nici spre a se margini a tien'e cu d-lui discussiuni de controversa artistica seu burocratica; ea a fostu numita pentru a da nisce conclusiuni practice, cari se ne lumineze pre toti si se ne ajute in essecutarea unei opere atatu de difficile ca acea a restaurarei unui monumentu atatu de classicu si atatu de pretiosu toturoru Romaniloru.

Ca, astfelu fiindu, insu-si d. architectu dirigentu a fostu numitu in acea comisiune spre a conlucra impreuna cu dens'a, cum a conlucratu luminand'o prin esperientia, notele si lucrarile ce va fi avendu unulu ce conducea restaurarea monumentului de trei anni.

Comisiunea si-a terminatu lucrarea sa si a facutu reportulu seu subscriindu-lu in unanimitate afara de d. architectu care s'a facutu in parte ore-cari intimpinari relative la cestiuni de amenunte administrative si de justificari personale, fara inse a contest'a seu a neg'a conclusiunile partiale seu generale alle raportului.

Ministeriulu preocupatu numai de cestiunea cea mare a restaurarei monumentului, singurulu obiectu allu misiunei comisiunei, nu are nevoie a intr'a in esaminarea amenuntelor de administrare seu de justificari personale alle d-lui architectu dirigentu, cu atatu mai multu ca si ministeriulu recunosce importantia toturoru lucrarilor preparatorie si de conservare, facute de d. architectu dirigentu, si despre cari vorbesce in intimpinarea sa.

Cu tote acestea, utilitatea luminelor ce ne aduce lucrarea comisiunei, nu dispare din caus'a servitiilor trecute alle d-lui architectu dirigentu, si acest'a este cu atatu mai adeveratu ca insu-si d. architectu recunosce formalu in intimpinarea sa aceste doue fapte mari:

a. Ca proiectulu generalu pentru restaurare nu esist'a inca!

b. Ca instructiunile cuprinse in reportulu comisiunei erau prevediute si de d-lui intr'o espunere a sa. — Prin urmare nu li se nega neci veritatea ce elle contienu, neci importantia ce trebuie a li se da.

Aceste doue fapte insemnate fiindu astfelu admisse, si fiindu era-si cunoscutu, ca restaurarea unui monumentu atatu importantu nu se pote realisa fara unu planu generalu si fara a se specific'a nisce instructiuni positive, cari se serv'eca de regula, de conduita si de procedere pentru ori-ce architectu aru conduce aceste lucrari;

Noi declaramu si decidemu:

a. Aprobamu reportulu comisiunei, cu data din 18 Martiu 1874.

b. Conclusiunile salle speciale si generale, formulate de noi ca instructiuni, se voru essecuta de ca'tra architectulu dirigentu insarcinatu cu restaurarea monumentului.

c. Ori-ce schimbari voru trebui, dupa timpu si dupa nouele lumine castigat'e, a se face la aceste instructiuni; ori-ce adause voru fi a se pune la conclusiunile acestui reportu, se voru propune in scriissu ministru-lui de ca'tra architectulu dirigentu, si ministru-lu va convoc'a comisiunea spre a o consulta asupra acestoru modificari seu adause.

d. Planurile generale, si alte lucrari accesorie de o insemnate mai mare se voru pot'e supune de ca'tra ministru la unu esamenu prealabilu allu comisiunei, care va fi astfelu consultata din timpu in timpu, si va ajuta, prin luminele si esperientia sa, atatu pre ministru catu si pre architectulu dirigentu in essecutarea acestei difficile opere.

II.

In cea ce privește punerea în lucrare a concluziunilor raportului comisiunii, noi urmadu ordinea raportului, specificăm pre celelalte, ca puncturi de instrucțiuni pentru arhitectul dirigentu, și fara a se exclude cu acesta esecutarea și a altor puncturi din raportu, care remane de acum înainte, — ca unu programu generalu dupa care au a se conduce lucrarile restaurării.

Asiá dara, de o cam data, ca puncturi principale si obligatorii de instrucțiune pentru conducerea lucrarilor de restauratiune, amu decisu:

1. D. arhitectu va îndatorá pre gardianulu insarcinatu cu conservarea materialulu și paz'a magaziiilor din localulu besericeii Curtea-de-Argosiu, a avea in cea de mai aproape priveghere conservarea scheleloru și paz'a loru de ori-ce pericolu. D-lui va propune si alte mesuri de paza ce va crede de trebuintia.

Atátu schelele esteriore, cátu si cele interiore, fiindu forte grele, dlu arhitectu dirigentu va cautá a le modificá, treptatu si partialu, si consolidándu-le unde trebuintia va cere, in cursulu lucrarilor de restauratiune.

2. Mesurile de aperature care sau luatu pentru portarulu usiei de intrare, si pentru capitelele columnelor din amvonu, se voru luá si pentru partile din pavimentulu besericeii, care contine rosace de mosaicu.

D. arhitectu va luá inca mesuri spre a bine conservá atátu usia de semnu sculptata a besericeii, cátu si remasitiile de colonete ce faceau parte din decoratiunile prestolului, a proscomidiei și a diaconicului din altarulu besericeii.

3. Sub captusie la tinicheleloru de bradu asediate, cu dreptu cuventu de arhitectu dirigentu puse portretele cetitoriloru și Domnilorु tierrei zugraviti, se voru aterne musiamale prinse binisioru pre zidu.

Acea-si mesura de aperature se va luá si pentru picturele principale din partea de diosu a corului.

Pentru acelle din picturele besericeii cari voru fi mai importante ca specimene de art'a picturala bizantina din allu XVI-lea seculu, si cari au a fi sacrificate pre timpulu recludirei, se voru luá la timpu mesura ce se se decopieze cu acuarilla in proportiuni redusese dara exacte.

4. Pentru reconstruirea cantarului defacutu de d. arhitectu dirigentu cu multa precautiune, este neaperatu ca d-lui in cellu mai scurtu timpu se presinte ministeriului puse pre curatu planurile si notele ce a luatu si posiede.

Acestu cantaru se va reconstrui in stilulu seu primitivu, inse fara alteratiunile ce se vede cá incercase cu ocasiunea altor reparatiuni. Petrele celle scose si pre care d. arhitectu le conserva forte bine, voru servi la reedificare. Era celle stricate se voru inlocui cu altele avendu acellea-si forme si dimensiuni.

5. Pre langa incaperile actuali essistente, d. arhitectu va luá indatu mesura ca atátu pentru lucrarile de restaurare, cátu si pentru bun'a pastrare a materielorु d-lui se adauga incaperile provisorie dara solide, neaperatu trebuintiose pentru ateliere si magazii.

6. D. arhitectu diriginte va terminá in timpulu cellu mai scurtu si va presentá ministeriului planulu generalu de starea actuala a episcopiei la care d-lui a declaratú cá lucréza.

Pre langa elevatiunile si sectiunile clădiriloru cari compuneau episcopia si allu carorú planu generalu lu-a redicatu d. arhitectu, i se recomanda a completá acestu planu prin o recunoscere si o restituire essacta a planului, sectiuniloru si amenuntenorु parti boltite din fostulu palatu episcopalu.

7. D. arhitectu dirigentu va terminá, si va presentá ministeriului, in ver'a acest'a, in cellu mai scurtu terminu posibilu unu proiectu complectu de restaurare a besericeii episcopale, cu anesele salle obligatorie, adeca devisu si reparatiune de lucráti pre fia-care annu, pana la summ'a de una sutá mii lei pre annu.

Acest'a prima si indispensabila lucrare d. arhitectu o pote face mai cu inlesnire acumu, cá are adunate mai multe elemente preparatorie, si o va poté presentá ministeriului intr'unu timpu mai scurtu.

(Va urmá).

Ispania. In nrulu antepenultimu allu „Fed.“ amintirámú despre infintia-reca cabinetulu Don Carlos. — Amintirámú si puncturile pacificatiunei, cari inse nu fura primite de Don Carlos. Acumu dupa-ce cabinetulu ministerialu este constituitu e de lipsa si unu dñariu officiosu, care se si tiparesce in cortelulu generalu allu Carlistiloru. Precum se annuncia din Parisu, articulu de fondu allu numerulu primu din dñariulu of. identifica caus'a lui Don Carlos cu alui Chambord, si dechiara, cum-cá numai de la ei depinde restituiria domniei papale, precum sterpirea libertatei deconsciintia si a suffragiului universalu.

Cine se dubitéza despre caus'a acestorú pretendenti de corona, dupa aceste o pote cunosce in tota golatarea ei.

De pre campulu bataliei ne sosira urmatoarele sciri: Bombardarea cetatei Monte-Abanto se incepú in 18 Apr. ér in 20 gen. Concha comandá asaltu asupr'a fortaretiei acesteia de mare insemnatate inaintea Carlistiloru. Succesulu pana acumu nu lu-cunoscemú. Se crede cá luptele se voru finf de currendu, dupa-ce tote depindu de la cantitatea instrumentelor militari, care nu e mare neci la Carlisti, neci la republicani. — Partea, a carei instrumente se voru sescá mai antaiu, va peri abuna sema. — Serrano facú planulu ca Abanto de ellu, ér Balmaseda de Concha se fie de odata atacate. — In 18 Apr. se transportara 10,000 de ómeni din Santander pentru ajutorarea republicaniloru Armata lui Concha constá din 16,000 de ómeni allesi si bine instruatii. — In Bilbao din lips'a cea mare incepura a mancá carnea de callu, candu de odata se aruncá una bomba din orasiu intre asaltatori, care vulnerá greu pre fiulu marquisulu belliduce Valdespina, mai departe pre fostulu ministru republicanu de marina Aurich, care numai in dñillele aceste trecú la Carlistii, pre unu officiru austriacu, pre doi officiri din statulu magioru si pre unu preutu. Confusiune erá mare intre republicani, sub durat'a careia, Carlistii si procurasse nutrementu din tienuturile din apropiare.

Carlistii, macaru cá-si centralisedia ostile in Catalonia, totu-si si pierdu sperantia in victori'a causei lorú blasphemate. Acest'a se vede din acea, cá Saballo si Tristany mersera in 19. Apr. la Perpignan se facea negociatiuni cu Alfonso.

VARIETATI.

† (Necrologu) Elisabeta Stoic'a, nascuta Armonchi si filia Sof'ia cu f'nda doreri a animei anuntia cum-cá iubitu ei sociu si resp. tata Iacobu Stoic'a fostu tutoru la sedri'a orfanale a Cottulu Carasiu, dupa unu morbu de 4 septemane, in 26 Aprile a. c. in etate de 64 anni si-a datu sufletulu in manile Creatoriului. Fia-i Tierria Usiora si Memoria-i Neuitata!

(Tenerimea romana) din Budapesta se va intruni domineca, 3 maiu n. 1874, localitatea societáti „Petru-Maioru“ spre a censurá ratiociniulu despre banii incurai si spelese impreunate cu arangiarea Balulu romanu din Budapesta dela 12 faurariu n. 1874.

(Allegere de deputatu). In cerculu electoralu allu Tab-ului fu allestu de deputatu Paulu Szontágh (centr. stangei) cu una maiortate de 10 voturi contr'a candidatulu reprezentantulu Tallán. (Acestu cercu fu reprezentatu pana acumu prin Mátyus Aristid.)

(Monitoriulu officialu) de la 19/30 Aprile publicá una decisiune a noului ministru de culte si instrucțiune publica, prin

care se reintegradnu Nicolau Jonescu in postulu de professore la universitatea din Jassi. Acestu actu face onóre dlui Maiorescu.

(Bartal Georgiu) ministru de comunicatiune se allese de nou de deputatu in Chioaru in cerculu seu de mai nainte.

(Renunitulu Castellar) fostu presiedinte allu republicei spaniole, parasí Madridulu si merse in Aranjuez se se desfateze in „dñillele frumose aranjueze“. Prin acest'a se deduce cá nu e innoratu orizontulu republicei, cá-ei la din contra Castellar nu parasea foculariulu politicu, cetatea Madridu.

(Moldován Gergely) si Gáspár Imre voiescu a edá una anthologia despre limb'a slovacu, croatu, serbu si romanu. Numitii domni trebuie se cunoscá bine tote ramurile literaturii romane, cá se prindu de ea, voidu a da una cunoscintia macaru si a aproximativa despre literatur'a nostra. Li-dorimu successu in deprinderea lorú, oftandu, ca anthologia lorú se nu fia una schimosire prin care s'ar blamá limb'a romana pracom si celledalte, ci se fia unu manualu folositoriu, din care si nationalitatele straine se scie apretia opur'le poetiloru si literatiloru nostri memoritori.

(Lupta intre Badea „Gur'a Satului“ si unu Berbecu) D. Frantiu Koos (rom. = berbecu) directorulu scolei preparandiali d'in Sighetulu Marmatiei publica prin diariile magiare infricosiat'a scire cá au intentatu processu de pressa redactiunii „Gur'ei Satulei“ pentru articulu publicatu in Nr. d'in 21 Aprile, a. c. prin care batujocurescu si restalmacescu elaboratulu istoricu (?) allu Dñi Koos despre fortunosa epoca a natiunii magiare si romane d'in an. 1848 aparutu in 1870 la Tergu-Muresiului. D. Koos dice cá de ar fi adeverate enunciatunile cele vetematorie si batjocuritorie d'in „Gur'a Satului“ Dsa — adeca D. Koos neci unu minutu nu ar mai poté sta in societatea ómeniloru liberi cu atátu mai pucinu in positiunea sa de directoru. — Va se dica D. Koos edoctus experientia saepius probata regimnis ungaricis — au luatu recursu la singurulu mediu locu de sigura resbunare. Badea „Gur'a satului“ vedea cátu de ferre-cata i e capetin'a d'a se poté bate cu berbecii — de la Debrecinu.

* * Nou-numitulu Archiepiscopu de Cernauti Pr. Ssa Parintele Benda'lla se va consecrá in domineca proxima (3 Maiu a. c.) in Sabiu de cátra Pr. Ss. Parintele metropolitu Procopiu Ivascovicu, cu asistintia Pr. Ss. Eppi sufrangani I. Popasu si Mir. Romanu. Acesta scire o impartesimu dupa dñariulu „Kelet“ adaugandu cá ministru cultelorú d'in Cislaítania au avisatu mai de multu despre acestu actu solenne atátu pre Pr. Ss. Metrop. Ivascovicu cátu si pre ministru cultelorú Translaítaniei.

Sciri mai noue.

Berlinu, 1 Maiu. Conte Arnim, fostu ambassadoru in Parisu sosí erri la Berlinu. Diariulu „Post“ annuncia cá Arnim se va retrage de pre terrenulu diplomaticu.

Madridu, 1 Maiu. Avantgard'a de divisiune se retrase la Montelano: divisiunea Martinez-Campó ascépta ordinulu lui Conch'a in Palacios. Comunicatiunea cu Santander este nimicita prin vremea nefavorabila.

Madridu, 1. Maiu. (ser'a) Carlistii parasira positu. lorú de la San-Pedro, Abante Sanfuentes, San-Juliana, si Goldames, cari apoi fusera ocupate numai decátu prin trupele republicane. Aceste probal-minte voru ocupá inca si Portugalette.

Constantinopole, 1. Maiu. Princ. Serbei Milanu fu decoratu prin Sultanulu cu insignulu lui Osmanu in brilliantu.

Madridu, 2. Maiu. Bilbao cadíu in potestatea republicaniloru. Serano si Concha intrara in cetate intre celle mai entusiasmate ovatiuni alle locuitoriloru.

Gerulu.

Intru adevuru de vre-o cáti-va incoce monarchia austro-ungara este ceta de multe plage alle lui D-dieu. Sciri siurile miserabile din annii trecuti, be diverse cutrierau animele omului aducetatoriu. Aceste nu fuisseste destu veni crisa cea mare, troscurile incepundu la Vienn'a, unde turm'a speculantiloru in unu momentu voi se se inavutiesca — panu Brasiovu. Cáte millione se nimicira, cáte milie devenire, asiá dicundu, la sapu lemna. In trecutú avurámú sperantia in ntoriu. Forte ne-amu insiellatu. Iern'a omidele, si in urma gerulu din dñi trecute ne nimicira tote sperantiele. U vaietu cutriera tierra de la resaritu panu apusu. Telegramme sosira din tote partu facundu cunoscute daunele celle marie sate prin gerulu mare. Cu ocasiunea acestu insirámú mai multe annunciuri sosite a guvernului, cátu si redactiuniloru diare diverse.

In cottulu Tolna, In 29 Apr. noptu viiele, merii, perii, caisinii, pre campulu curuzulu, fasola, cartofi tote au inghiaci. Semenaturele din gradine cari, nu fusera velite, tote se nimicira.

Din cottulu Ungului unde si p' acumu e atátu de semfita lips'a, se scrie asiá de mare neua invelisce agrii, cá cum ar fi midiloculu érnei.

In Orsiova si in tienutulu ei fu mare in 29. Apr. nopte.

Totu asiá se annuncia si din Hato Gerulu din 29. Apr. ne-a nimicitu fructele, ce se arretara in una abundu frumosa. Asia patira si viniile.

Din G. Sz. Nicolau (Ardealu) se legrafatu cá in 28 si 29 Apr. asiá de a. ninsu, incátu neua e de unu diunu de stangenu.

Miskolcz Apr. 29. Viiele tote inghiaciatu, si pre pomi se potú observamele gerului.

Kecskeméth, Apr. 29. Asta-d' langa temperamentu de 2 R. fu unu grozavu: viiele si pomii sunt nimiciti. Locuitorii sunt in cea mai mare despera.

Agria, Apr. 29. Asta nopte fu geru mare. Nu-i sperantia se avemu seu vinu.

Dobritienu, Apr. 29. Eri si nopte avurámú geru. Cellu din urma mare, dar nu a potutu face mare daunu cá fu impedeatu de unu ventu grosu. Gráu si pome voru fi, dar forte pucine curuzulu inca de abiá a resaritu si p' acea neci nu i-a potutu stricá.

Szegszárd, Apr. 29. Adi dema la 3 óre fu frigu de 3° R., dauna nu se necairi, cá gerulu fu impedeatu prin Crisa numai la nopte se ascepta, cá si ventu nu mai bate.

In cottulu Satumarelui mai in partile nordice, in vecinatate cu Unu si Boregulu, avura dauna mari. In B. inca a stricatu. In partile resaritene Aradulu ghiacia e mai de doue degete.

Precum se vede, neci unu tienut fu mantuitu de lovirea acest'a infricte. In locuri padurose nu sau facutu asiá dauna. Dar pre langa tote aceste gráu a suferitu mare stricatiune. Este incertantia, cá dora va fi mantuitu numai cá se fia buna.

Burs'a de Vienn'a, 2. Maiu

Metallice 5%	68 1/2
Imprumutulu nat. 5%	75
Sorti din 1860	100
Actiuni le banc	97 1/2
Actiuni le instit. de creditu	150
Obligatiuni rurale ung.	70
„ „ Temisiane	70
„ „ Transilvane	70
„ „ Croato-slav.	70
Londonu	110
Argintu	100
Galbenu	100
Napoleond'or	100

ALESSANDRU ROMANU

Propriet., ed.t. si red. respundiet